

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 г 4/2022
02.03.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Гордана Комненић, одређена Годишњим распоредом послова у смислу одредбе члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Александар Милеуснић, адвокат из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Р4г 2/22 од 07.02.2022. године, након испитног поступка, донео је 02.03.2022. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Апелационог суда у Нишу Р4г 2/22 од 07.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Нишу Р4г 2/22 од 07.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор предлагача за утврђење да му је у предмету Апелационог суда у Нишу Гж 314/2022 повређено право на суђење у разумном року и да суд наложи поступајућем судији да у року од 15 дана предузме радње које ће делотворно убрзати овај поступак. Ставом другим изреке, одбијен је захтев подносиоца приговора за накнаду трошкова овог поступка.

Против наведеног решења предлагач је изјавио благовремену жалбу, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу члана 16., 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15), у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник СРС", бр. 25/02...("Службени гласник РС", бр. 65/95...55/14) и члана 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), на чију примену упућује одредба члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је утврдио да је жалба предлагача неоснована.

У поступку одлучивања побијаним решењем нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности. Неосновани су наводи жалбе жалиоца да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер, супротно наводима жалбе, побијано решење нема недостатке због којих се не би могло испитати, пошто је изрека разумљива, не противречи сама себи или разлозима, који су такође јасни и непротивречни.

Према разлозима побијане одлуке, предлагач је, преко пуномоћника, поднео Апелационом суду у Нишу приговор ради убрзавања поступка у предмету Гж 314/22, наводећи да је поступак у тој парници покренут тужбом од 19.09.2018. године и да још увек није правноснажно окончан.

Увидом у предмет Основног суда у Лебану П 1194/18, Апелациони суд у Нишу је утврдио да је предлагач, у својству тужиоца, поднео суду тужбу ради накнаде штете и отклањања извора опасности 19.09.2018. године, а тужба је на одговор туженом достављена 12.03.2021. године. Припремно рочиште одржано је 19.04.2021. године. Након спроведеног доказног поступка у оквиру ког је обављено вештачење од стране вештака грађевинске и финансијске струке и допунско вештачење вештака грађевинске струке, са његовим изјашњењем, донета је првостепена пресуда 28.10.2021. године, која је тужиоцу достављена 01.12.2021. године, а туженом 30.11.2021. године. Против те пресуде жалбу је изјавио тужени 06.12.2021. године, а тужиоцу је жалба достављена 27.12.2021. године. Предмет Основног суда у Лебану П 1194/18 достављен је Апелационом суду у Нишу 24.01.2022. године, ради одлучивања о жалби туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно је Апелациони суд у Нишу, анализирајући дужину трајања првостепеног и другостепеног поступка, закључио да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року, пошто су судови поступали ажурно, а пресуда је донета у року од три године и месец дана након подношења тужбе. У моменту подношења приговора ради убрзавања поступка, 01.02.2022. године, прошло је око два месеца од дана изјављивања жалбе од стране туженог.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку, у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода ("Службени лист СЦГ" – међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, "Службени гласник РС"-међународни уговори, бр. 12/2010 и 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа и врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и за изразу одлука.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака. Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативна категорија, која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступање суда, природе захтева односно значаја предмета спора за подносиоца захтева. Случајеви који, према својим околностима, имају посебан значај за подносиоца приговора или за њега постоји ризик због одуговлачења поступка захтевају нарочиту марљивост у поступању, односно посебну и изузетну хитност, где се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним.

У конкретном случају, предмет спора је накнада материјалне штете тужиоцу и чинидба, отклањање извора опасности. Приоритетни предмети у којима се захтева посебна хитност у поступку, кроз праксу Европског суда за људска права, су: радни спорови, спорови у вези са остваривањем права на пензију или инвалиднину; породични спорови; поступци ради накнаде штете за жртве несреће; предмети који се односе на кривичне поступке и лица у притвору; предмети који се односе на полицијско насиље и предмети који су хитни због личног својства подносиоца (лица са инвалидитетом, потпуно или делимично лишена пословне способности, лица која болују од неизлечиве болести или су у поодмаклом животном добу). Дакле, предметни поступак на спада у приоритетне да би се захтевала посебна хитност у поступању. Укупно трајање поступка од три године и четири месеца, од дана подношења тужбе 19.09.2018. године до дана подношења приговора ради убрзавања поступка, 01.02.2022. године, није неразумно дуго, имајући у виду да ово није једноставан предмет, пошто је било неопходно извођење доказа вештачењем од стране два вештака (грађевинске и финансијске струке), што је свакако допринело трајању ове парнице. То што је од дана подношења тужбе суду до дана њеног достављања на одговор, протекао дужи временски период, по оцени Врховног касационог суда, не значи да се ради о неоправданој неактивности суда, јер је целокупно трајање поступка у складу са роковима који се, према пракси Европског суда за људска права, сматрају оптимално потребним временом за решавање предмета (три године за првостепени, две године за другостепени и једна година за поступак по ванредним правним лековима).

Врховни касациони суд је имао у виду да је трајању овог поступка свакако допринело и проглашење ванредног стања због епидемије вируса corona 19, 15.03.2020. године, које је трајало до 06.05.2020. године, у ком року, у складу са одредбом члана 2. став 1., у вези са чланом 1. Уредбе о роковима о судским поступцима за време ванредног стања проглашене 15.03.2020. године ("Службени гласник РС", бр. 38/20)

ступила на снагу 20.03.2020. године), рокови за изјављивање правних лекова, правних средстава или за предузимање других процесних радњи у поступцима нису текли. Уредба је престала да важи 06.05.2020. године, на основу члана 2. Закона о важењу Уредбе, коју је Влада, уз супотпис председника Републике Србије донела за време ванредног стања и коју је Народна скупштина потврдила ("Службени гласник РС", бр. 65/20).

Наводима жалбе предлагача о томе да он својим понашањем није утицао на дужину трајања поступка, не доводи се у сумњу правилност побијаног решења. Приговор предлагача ради убрзавања поступка у овом предмету је неоснован пошто поступак не траје неразумно дуго, па предлагачу није повређено право на суђење у разумном року, без обзира на његово понашање током поступка.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 18. став 1. и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлуку као у ставу другом изреке, Врховни касациони суд је донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 28. и 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, пошто предлагач није успео у жалбеном поступку, па му не припада право на накнаду трошкова тог поступка.

Судија
Гордана Комненић, с.р.

Поука о правном леку

Против овог решења није дозвољена жалба у смислу члана 21. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић